

Kontrolní závěr z kontrolní akce

20/16

Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušná hospodařit příspěvková organizace Národní památkový ústav

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2020 pod číslem 20/16. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ RNDr. Vladimír Koníček.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda příspěvková organizace Národní památkový ústav hospodaří s majetkem a peněžními prostředky státu účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Kontrola byla prováděna u kontrolované osoby v době od června 2020 do února 2021.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2017 až 2019, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrolovaná osoba:

Národní památkový ústav, Praha (dále také „NPÚ“).

Kolegium NKÚ na svém IX. jednání, které se konalo dne 31. května 2021,

schválilo usnesením č. 9/IX/2021

kontrolní závěr v tomto znění:

Národní památkový ústav v roce 2019

5,2 mld. Kč

celková aktiva netto
(dle účetní závěrky)

5,3 mil.

počet návštěvníků
kulturních památek ve správě NPÚ

2,1 mld. Kč

celkové výnosy
(dle účetní závěrky)

539 mil. Kč

tržby ze vstupného
do kulturních památek ve správě NPÚ

96,4 mil. Kč

hodnota nezaznamenaného majetku
v účetnictví

I. Shrnutí a vyhodnocení

NKÚ provedl kontrolu majetku a peněžních prostředků státu, se kterými je příslušná hospodařit příspěvková organizace Národní památkový ústav.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda příspěvková organizace Národní památkový ústav hospodaří s majetkem a peněžními prostředky státu účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Hospodaření NPÚ s majetkem a peněžními prostředky vykazovalo v kontrolovaném období nedostatky. Ve zjištěných případech NPÚ neplnil povinnosti stanovené právními předpisy a nepostupoval vždy účelně a hospodárně.

NKÚ na kontrolovaném vzorku zjistil, že NPÚ neměl úplný přehled o majetku kulturního a historického významu ve své správě. NPÚ řádně nezaznamenal majetek v účetnictví, správně ho neinventarizoval, a nezjistil tak jeho skutečný rozsah. Dle zjištění na kontrolovaném vzorku NPÚ v letech 2017–2019 nevedl vždy správné, úplné a průkazné účetnictví.

NPÚ ve zjištěných případech nepostupoval hospodárně při nákupu právních služeb. NPÚ snižoval výnosy z majetku státu, když v neodůvodněných případech umožňoval volné vstupy do objektů v jeho správě. NPÚ poskytl k bezúplatnému užívání kulturní památce bez smlouvy a vynakládal prostředky na objekt, který neměl ve své správě. NPÚ nepostupoval při vyřazování majetku v souladu s právními předpisy.

NPÚ v několika případech při zadávání veřejných zakázek nepostupoval v souladu s právními předpisy. Z kontrolou zjištěných nedostatků vyplývá, že NPÚ nedodržel nastavené postupy vnitřního kontrolního systému.

NKÚ poukazuje na absenci právní úpravy vztahující se k evidenci, inventarizaci, péči a nakládání s mobiliárními fondy¹, historickými knihovními fondy (zámeckými knihovnami)² a archeologickými nálezy³.

NKÚ poukazuje na skutečnost, že se státní příspěvkové organizace nemohou s ohledem na platnou právní úpravu dohodnout, že v řízeních ohledně majetku státu bude namísto nich jednat Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových⁴.

Hospodaření NPÚ bylo ovlivněno v roce 2020 pandemií COVID-19, která způsobila NPÚ ztrátu více než 138 mil. Kč. Ministerstvo kultury poskytlo na krytí této ztráty NPÚ téměř 135 mil. Kč. NPÚ použil obdržené peněžní prostředky od Ministerstva kultury prokazatelně na krytí ztrát v roce 2020. Dopad pandemie podrobněji viz přílohy č. 1 a 2 (dataset – viz [NPÚ 2020](#)) tohoto kontrolního závěru.

---

¹ Mobiliární fondy jsou movité vybavení památkových objektů, zejména hradů, zámků a klášterů. Jsou to soubory movitých věcí prohlášených za kulturní památku a dalších předmětů kulturní hodnoty.

² Součástí vybavení mnoha hradů, zámků a klášterů jsou historické knihovny.

³ Podle ustanovení § 23 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, je archeologický nález věc (soubor věcí), která je dokladem nebo pozůstatkem života člověka a jeho činnosti od počátku jeho vývoje do novověku a zachovala se zpravidla pod zemí.

⁴ Ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 201/2002 Sb., o Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových.

Celkové vyhodnocení se opírá o následující hlavní zjištění z kontroly:

1. Nedostatečná právní úprava hospodaření s kulturními předměty a nedostatky v jejich evidenci a inventarizaci

Evidenci a inventarizaci předmětů mobiliárních fondů, historických knihovních fondů a archeologických nálezů není upravena v žádném platném právním předpisu, který by zohledňoval jejich specifickou povahu. Kulturní předměty⁵ tudíž nemají adekvátní právní úpravu zabezpečující jejich evidenci, inventarizaci, péči a nakládání s nimi. V případě kulturních předmětů nelze postupovat dle zákona o ochraně sbírek muzejní povahy, jelikož nejsou sbírkou muzejní povahy. Vzhledem k jejich rozsahu⁶ a specifické povaze nelze zcela postupovat ani podle zákona o účetnictví⁷. Prováděcí vyhláška⁸ o inventarizaci majetku umožňuje zjišťování skutečného majetku s ohledem na jeho rozsah ve více letech. Odkazuje však na jiný právní předpis, který by tuto problematiku upravoval. Takový právní předpis ani jiná právní úprava pro vedení evidence a zjišťování skutečného stavu tohoto specifického majetku neexistuje. NPÚ tak postupuje pouze dle svých vnitřních předpisů, které nemají oporu v zákoně.

NPÚ pokračoval v jednoznačném určení předmětů mobiliárních fondů ve správě NPÚ, která byla započata již v roce 1975. V roce 2020 bylo dokončeno zpracování údajů u více než 98 % předmětů mobiliárních fondů. K jednoznačné identifikaci mobiliárních fondů tak dojde po více než 45 letech. NPÚ při nakládání s mobiliárními fondy důsledně nedbal na zaznamenávání změn umístění předmětů ve své evidenci, čímž se zvyšovalo riziko jejich ztráty či poškození. Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že 6,33 % (141 z 2 229) ověřovaných předmětů se nenacházelo na místě, které bylo uvedeno v evidenční aplikaci.

NPÚ jednoznačně neurčil veškeré svazky v evidenci historických knihovních fondů. NPÚ zároveň nezaznamenal v účetnictví nabytí tří zámeckých knihoven. NPÚ tak neměl úplný přehled o majetku kulturního a historického významu ve své správě.

Z hlediska státu jako vlastníka některých archeologických nálezů není systémově řešena jejich evidence a inventarizace. NPÚ nedodržel nastavený systém tak, aby archeologické nálezy byly pro potřeby účetní evidence oceněny jednotným způsobem.

V rozporu se zákonem o ochraně sbírek muzejní povahy⁹ NPÚ neevidoval a neinventarizoval čtyři sbírky muzejní povahy, které měl ve správě.

---

⁵ Vyjma předmětů zapsaných ve sbírkách muzejní povahy; v případě NPÚ se jedná o čtyři sbírky muzejní povahy s menším počtem předmětů ve vztahu celkového počtu předmětů ve správě NPÚ.

⁶ Ve správě NPÚ je více než milion předmětů mobiliárních fondů – od obrazů a soch přes nábytek, osvětlovací tělesa a koberce po oděvy, zbraně a další doklady běžného života a každodenních potřeb našich předků. Mají těžko vyčíslitelnou historickou, kulturní a uměleckou hodnotu. (Zdroj: <https://www.npu.cz/mobiliarni-fondy>.) Zároveň se v Čechách, na Moravě a ve Slezsku zachovalo více než 350 zámeckých, hradních a klášterních knihoven, v nichž je uloženo přes 1 700 000 svazků. NPÚ spravuje významnou část těchto fondů, čítající přibližně 600 000 svazků. (Zdroj: <https://www.npu.cz/historicke-knihovni-fondy>.)

⁷ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

⁸ Vyhláška č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků.

⁹ Podle ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, je sbírkou muzejní povahy sbírka, která je ve své celistvosti významná pro prehistorii, historii, umění, literaturu, techniku, přírodní nebo společenské vědy; tvoří ji soubor sbírkových předmětů shromážděných lidskou činností.

Prověřením stavu depozitářů a prostor sloužících k uchovávání předmětů, mj. mobiliárních fondů, bylo zjištěno, že jejich stav nebyl zcela vyhovující.

2. NPÚ nepostupoval v souladu se zákonem o účetnictví

NPÚ nezaznamenal do účetnictví dvě nemovité kulturní památky v pořizovací ceně více než 80 mil. Kč a dvě parcely v pořizovací ceně více než 10 mil. Kč. Ani při provádění inventarizace majetku nedošlo ke zjištění rozdílu mezi skutečným stavem majetku a stavem majetku v účetnictví. NPÚ v případě těchto dvou nemovitých kulturních památek neprováděl účetní odpisy a nevedl související účetní záznamy.

NPÚ nezaznamenal ve zjištěných případech vzniklé náklady ve výši téměř 6 mil. Kč do účetního období, se kterým časově a věcně souvisely. Jednalo se zejména o náklady na pojištění majetku, právní služby, služby informační a komunikační technologie (dále také „ICT“).

NPÚ ve čtyřech případech správně neoceníl pořízený majetek, když nezahrnul všechny náklady související s jeho pořízením do pořizovací ceny majetku.

Na kontrolovaném vzorku byly zjištěny nedostatky ovlivňující položky v účetních závěrkách za roky 2017–2019. NPÚ vykázal ve zjištěných případech kontrolovaného vzorku nesprávné údaje a jeho účetnictví nebylo v tomto období správné, úplné a průkazné.

3. NPÚ nepostupoval hospodárně při nákupu právních služeb

NPÚ sjednal ve dvou smlouvách na právní služby ustanovení o zpětné účinnosti smluv. Na jejich základě byly poskytovány právní služby za období předcházející účinnosti smluv, a to i za období předcházející jejich uzavření. Smlouvy byly uzavřeny dne 12. 7. 2017 s nabytím účinnosti dne 25. 7. 2017, kdy byly uveřejněny v registru smluv.¹⁰ NPÚ uhradil za období od června 2017 do nabytí účinnosti obou smluv právní služby v celkové výši 145 502,50 Kč. Došlo tak k vyplácení peněžních prostředků na základě neúčinných smluv, které byly uzavřeny až po poskytnutí právních služeb.

NPÚ uhradil advokátní kanceláři úkony, které mohl zajistit prostřednictvím vlastních zaměstnanců.

NPÚ uhradil náklady na právní služby na základě již neplatné smlouvy i po vyčerpání jejího limitu. V dalším případě uhradil advokátní kanceláři náklady na právní služby v restitučním řízení, které souvisely s jiným restitučním řízením.

4. NPÚ neodůvodněně snižoval výnosy z majetku státu

NPÚ neodůvodněně snižoval výnosy z majetku státu v některých případech vstupného do objektů. NPÚ poskytoval určitým okruhům návštěvníků vstupy zdarma do objektů v jeho správě, a to na základě uzavřených smluv či dohod o spolupráci. Takový postup NPÚ nelze považovat za účelný. V uzavřených smlouvách a dohodách nebyly uvedeny konkrétní důvody či výsledky spolupráce a z nich plynoucí přínosy pro NPÚ a stát.

5. NPÚ poskytl k bezúplatnému užívání kulturní památce bez smlouvy a vynakládal prostředky na objekt, který neměl ve své správě

NPÚ bez uzavření písemné smlouvy přenechal od 1. 1. 2017 k bezúplatnému užívání nemovitou věc, čímž porušil zákon o majetku¹¹. Smlouva o výpůjčce nemovité věci

---

¹⁰ Účinnost smlouvy je stanovena až dnem uveřejnění prostřednictvím registru smluv.

¹¹ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

(bezúplatném užívání) do 31. 10. 2023 byla uzavřena až v průběhu kontroly NKÚ k 17. 12. 2020, tj. téměř po čtyřech letech.

Dále vynaložil v letech 2017–2019 náklady v objemu přesahujícím 1,3 mil. Kč spojené se správou objektu, se kterým nebyl příslušný hospodařit.

6. NPÚ nepostupoval při vyřazování majetku v souladu s právními předpisy

NPÚ při vyřazování majetku fyzicky zlikvidoval i majetek, o němž nebylo rozhodnuto, že je nepotřebným. Dále u majetku určeného k prodeji NPÚ neprovedl v účetnictví přecenění na reálnou hodnotu. NPÚ nezaznamenal v účetnictví bezúplatný převod areálu skanzenu do účetního období, ve kterém došlo k převodu.

7. NPÚ nepostupoval v souladu se zákonem o zadávání veřejných zakázek¹²

NPÚ v některých případech nepostupoval v souladu se zákonem o zadávání veřejných zakázek. NPÚ uskutečnil v jeden den více objednávek do 50 tis. Kč u stejného dodavatele a na podobné plnění. Došlo tak k rozdělení veřejných zakázek tak, aby vzniklé části mohly být zadány napřímo jednomu dodavateli bez oslovení minimálně tří dodavatelů a zcela mimo *Národní elektronický nástroj* (dále také „NEN“). Dále ve dvou případech chybně stanovil předpokládanou hodnotu veřejné zakázky. NPÚ ve třech případech neprovedl průzkum trhu a ve čtyřech případech nezveřejnil veřejné zakázky v NEN.

8. NPÚ nedodržel funkční postupy vnitřního kontrolního systému

NPÚ v letech 2017–2019 v kontrolou zjištěných případech nepostupoval účelně, hospodárně a v souladu se zákonem o finanční kontrole, neboť nedodržel nastavené postupy vnitřního kontrolního systému. NPÚ neuhradil ve lhůtě splatnosti 29 faktur v souhrnné výši téměř 6 mil. Kč. Hrazením faktur po splatnosti se NPÚ v některých případech vystavoval riziku smluvních sankcí. NPÚ uhradil v osmi případech peněžní prostředky v rozporu se smlouvou či objednávkou. Navíc v jednom případě NPÚ vyplatil peněžní prostředky za stejnou službu dvakrát, a to částku 84 172,44 Kč. NPÚ nedodržel v některých případech schvalovací postupy při předběžné řídicí kontrole před a po vzniku závazku.

Přijatá nápravná opatření ke zjištěním interního auditu NPÚ nevedla ke zlepšení fungování vnitřního kontrolního systému.

II. Informace o kontrolované oblasti

Národní památkový ústav je státní příspěvkovou organizací zřízenou v roce 2003 Ministerstvem kultury (dále také „MK“). NPÚ je nástupnickou organizací devíti státních památkových ústavů, Státního ústavu památkové péče, Správy státního zámku Sychrov a Správy státních hradů Bouzov a Šternberk.

Hlavní činností NPÚ jsou úkoly vyplývající ze zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. Dále také provádí odbornou správu nemovitých kulturních památek ve vlastnictví státu, zvláště jejich údržbu a obnovu. Mezi hlavní činnosti patří i správa movitých kulturních věcí ve vlastnictví státu, zejména jejich konzervace, restaurování a evidování v základní evidenci. V neposlední řadě provádí sbírkovou činnost dle zákona č. 122/2000 Sb.

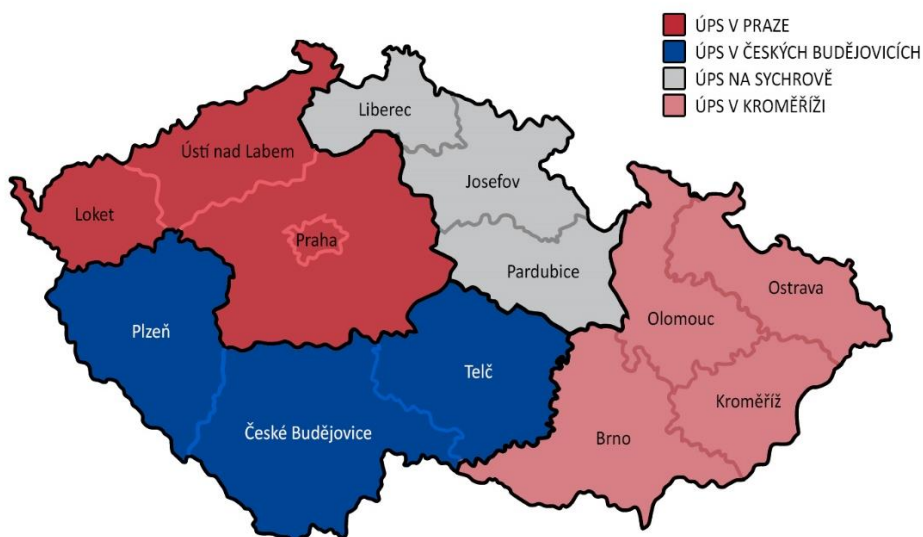
---

¹² Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

NPÚ je právnickou osobou dle zákona č. 219/2000 Sb., je samostatnou účetní jednotkou dle zákona č. 563/1991 Sb. a při zadávání veřejných zakázek má postavení veřejného zadavatele. NPÚ má příslušnost hospodařit s velkým rozsahem majetku státu, který je z větší části specifický svojí historickou, kulturní a uměleckou hodnotou. Vedle běžného majetku spravuje NPÚ nemovité kulturní památky, movité kulturní památky v podobě mobiliárních fondů, historických knihovních fondů, sbírek muzejní povahy a také archeologické nálezy.

Organizačně je NPÚ členěn na generální ředitelství (dále také „GŘ“), čtyři územní památkové správy (dále také „ÚPS“) a 14 územních odborných pracovišť (dále také „ÚOP“), což znázorňuje obrázek č. 1 a 2. Národní památkový ústav spravoval prostřednictvím územních památkových správ k 31. 12. 2019 celkem 109 památkových objektů, z toho 103 památkových objektů bylo zpřístupněných veřejnosti. Podrobnější přehled o jednotlivých objektech a jejich návštěvnosti je uveden v příloze č. 2 tohoto kontrolního závěru.

Obrázek č. 1: Mapa s vyznačením územní příslušnosti jednotlivých ÚOP a ÚPS

Zdroj: vypracoval NKÚ dle webových stránek NPÚ.

NPÚ spravuje přes 100 mobiliárních fondů a přes 50 historických knihovních fondů umístěných v památkových objektech. NPÚ také spravuje čtyři sbírky muzejní povahy (Sbírka archeologických nálezů z objektů ve správě Národního památkového ústavu, Sbírka Muzea Vimperska, Sbírka průmyslového dědictví Dolu Michal v Ostravě, Sbírka výtvarného umění 20. a 21. století).

Přehled hodnoty majetku dle rozvahy ve správě NPÚ v letech 2017–2019 uvádí tabulka č. 1.

Tabulka č. 1: Vybrané položky rozvahy Národního památkového ústavu

		Netto hodnoty (v tis. Kč)		
		k 31. 12. 2017	k 31. 12. 2018	k 31. 12. 2019
Aktiva celkem		4 328 385,31	4 607 058,29	5 176 805,59
A.	Stálá aktiva	3 896 886,89	3 941 414,41	4 201 342,53
A.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	9 587,54	2 785,18	3 872,60
A.I.2.	Software	9 475,27	1 634,45	2 572,44
A.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	3 885 383,50	3 936 713,69	4 196 238,38
A.II.1.	Pozemky	226 614,27	227 045,62	239 004,18
A.II.3.	Stavby	2 921 108,86	2 876 763,98	2 892 276,59
A.II.4.	Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí	247 090,20	258 904,53	263 307,73
A.II.8.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	137 401,23	215 700,93	429 240,73
B.	Oběžná aktiva	431 498,42	665 643,88	975 463,06

Zdroj: účetní závěrky NPÚ za roky 2017, 2018 a 2019.

Celkové náklady a výnosy NPÚ dle výkazu zisku a ztráty v kontrolovaném období 2017–2019 uvádí tabulka č. 2.

Tabulka č. 2: Vybrané položky výkazu zisku a ztráty Národního památkového ústavu (v tis. Kč)

		2017	2018	2019
A.	NÁKLADY CELKEM	1 736 475,97	1 903 831,55	2 068 365,74
A.I.	Náklady z činnosti	1 730 574,25	1 897 028,19	2 063 281,76
A.I.1.	Spotřeba materiálu	51 703,32	56 311,65	57 187,43
A.I.2.	Spotřeba energie	63 946,99	65 740,68	70 779,44
A.I.8.	Opravy a udržování	318 050,02	372 895,78	418 686,10
A.I.12.	Ostatní služby	202 149,43	204 641,08	221 745,17
A.I.13.	Mzdové náklady	668 851,01	751 757,07	814 136,59
A.I.28.	Odpisy dlouhodobého majetku	96 677,21	97 305,09	91 777,52
A.I.36.	Ostatní náklady z činnosti	16 288,18	9 631,39	18 801,32
A.II.	Finanční náklady	151,79	209,16	156,24
B.	VÝNOSY CELKEM	1 747 256,62	1 906 594,74	2 072 968,95
B.I.	Výnosy z činnosti	669 660,15	667 879,45	702 373,38
B.I.2.	Výnosy z prodeje služeb	512 405,21	545 475,97	570 167,10
B.I.3.	Výnosy z pronájmu	67 040,68	68 225,06	75 625,34
B.II.	Finanční výnosy	67,57	184,38	102,10
B.IV.	Výnosy z transferů	1 077 528,91	1 238 530,92	1 370 493,47
C.2.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	10 780,65	2 763,19	4 603,21

Zdroj: účetní závěrky NPÚ za roky 2017, 2018 a 2019.

III. Rozsah kontroly

Předmětem kontrolní akce byl majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušná hospodařit příspěvková organizace Národní památkový ústav. Cílem kontroly bylo prověřit, zda příspěvková organizace Národní památkový ústav hospodaří s majetkem a peněžními prostředky státu účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy. Kontrolované období

bylo stanoveno na roky 2017–2019, v případě věcných souvislostí i období předcházející a období do ukončení kontroly.

Hodnota kontrolovaného majetku za kontrolované období činila 388 789 696 Kč. Objem kontrolovaných peněžních prostředků za kontrolované období činil celkem 276 323 173 Kč. Celkový kontrolovaný objem majetku a peněžních prostředků činil celkem 665 112 869 Kč.

Kontrola byla provedena u Národního památkového ústavu, a to na GŘ, ÚPS v Praze, ÚPS v Českých Budějovicích, ÚPS na Sychrově a ÚPS v Kroměříži. Ke kontrole byly vybrány i památkové objekty ve správě NPÚ, a to SHZ¹³ Bečov nad Teplou, SZ Krásný Dvůr, SH Točnick, SZ Sychrov, SZ Hrádek u Nechanic, SZ Zákupy, SH Kunětická Hora, SH Bouzov, SZ Valtice, SZ Buchlovice, SZ Červená Lhota, SZ Telč, SHZ Horšovský Týn.

Kontrola prověřila zejména:

- zda v oblasti evidence a inventarizace majetku, při nabývání majetku a jeho technickém zhodnocení, při nakládání s majetkem, při vyřazení a prodeji majetku, při vynakládání peněžních prostředků na nákup služeb a při realizaci výnosů postupoval NPÚ účelně, tj. zda byla zajištěna optimální míra dosažení cílů při plnění stanovených úkolů;
- zda v oblasti nabývání majetku a jeho technickém zhodnocení, při nakládání s majetkem, při vyřazování a prodeji majetku a při vynakládání peněžních prostředků na vybrané služby (zejména na opravy a udržování majetku, na právní služby, ostrahu, ediční činnost, správu ICT a pojistné) byly výdaje vynaloženy hospodárně, tj. zda bylo dosaženo stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením peněžních prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality;
- zda v oblasti účetnictví byl dodržen soulad fakturace se smlouvami, správnost zaúčtování pořízení majetku na příslušné majetkové účty, ve správném ocenění a v období časově a věcně souvisejícím;
- dodržování právních předpisů při výběru dodavatele (pořizování dlouhodobého majetku, nákup služeb);
- účtování o pořízeném dlouhodobém majetku včetně jeho uvedení do stavu způsobilého k užívání;
- nakládání s dočasně a trvale nepotřebným dlouhodobým majetkem;
- provedení evidence a inventarizace dlouhodobého majetku včetně specifického majetku (kulturních předmětů) v letech 2017–2019;
- dodržování povinností při správě sbírek muzejní povahy, mobiliárních fondů, historických knihovnických fondů a archeologických nálezů, zejména řádné provádění evidence, inventarizace, správné účtování a ochranu těchto kulturních předmětů;
- dodržování funkčního vnitřního kontrolního systému;
- hospodaření NPÚ v roce 2020 ovlivněné dopadem pandemie COVID-19.

Kritéria byla čerpána zejména ze zákona č. 219/2000 Sb., zákona č. 218/2000 Sb.¹⁴, zákona č. 563/1991 Sb. a jeho prováděcích vyhlášek č. 410/2009 Sb.¹⁵ a č. 270/2010 Sb., zákona

---

¹³ SHZ – státní hrad a zámek, SZ – státní zámek, SH – státní hrad.

¹⁴ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

¹⁵ Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.

č. 134/2016 Sb., zákona č. 320/2001 Sb.¹⁶ a jeho prováděcí vyhlášky č. 416/2004 Sb.¹⁷, zákona č. 122/2000 Sb. a zákona č. 340/2015 Sb.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

1. Nedostatečná právní úprava hospodaření s kulturními předměty a nedostatky v jejich evidenci a inventarizaci

NPÚ spravoval vedle běžného majetku nemovité kulturní památky, movité kulturní památky v podobě mobiliárních fondů, historických knihovnických fondů a také archeologické nálezy. Pro identifikaci těchto kulturních předmětů je nezbytné vést řádnou evidenci, která spočívá v jejich odborném popisu tak, aby tyto předměty byly nezaměnitelné. Zároveň je nezbytné je pravidelně řádně inventarizovat.

Evidence kulturních památek byla upravena vyhláškou č. 116/1959 Ú.I., o evidenci kulturních památek. Evidence a inventarizace mobiliárních fondů pak byla upravena Instrukcí ministerstva kultury č. 3273/74-VI/1 ze dne 30. ledna 1974 o správě kulturních památek určených ke kulturně výchovnému využití. Instrukce vycházela z ustanovení § 20 odst. 2 zákona č. 69/1967 Sb., o národních výborech. Tento zákon však byl zrušen ke dni 24. 11. 1990 ustanovením § 72 písm. a) zákona č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení). Od roku 1990 tedy není účinná žádná právní úprava pro specifické kulturní předměty.

Vzhledem k rozsahu kulturních předmětů lze jen obtížně postupovat dle zákona č. 563/1991 Sb., kde je inventarizace prováděna k okamžiku, ke kterému je sestavována účetní závěrka (tj. každoročně). Navíc tento zákon odkazuje v případě víceletého zjišťování skutečného stavu majetku na jiný právní předpis, který však neexistuje. Každoroční inventarizaci všech předmětů mobiliárních fondů, zámeckých knihoven a archeologických nálezů omezuje jejich velký rozsah. NPÚ v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. inventarizoval tyto kulturní předměty jako soubory majetku, kde každý soubor byl v ocenění 1 Kč. NPÚ inventarizoval jednotlivé kulturní předměty v průběhu několika let vždy s ohledem na jejich rozsah.

Požadavky na organizační zajištění a způsob provedení inventarizace v případě takového druhu majetku byly upraveny prováděcí vyhláškou č. 270/2010 Sb., ve které se uvádí, že k víceletému zjišťování skutečného stavu tohoto majetku dochází na základě jiného právního předpisu a jeho soulad se ověřuje s evidencí vedenou podle jiného právního předpisu. Jiný právní předpis pro vedení evidence a zjišťování skutečného stavu tohoto majetku však neexistuje. NPÚ podmínky evidence a zjišťování skutečného stavu tohoto majetku upravoval vlastními vnitřními předpisy.

---

¹⁶ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

¹⁷ Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb.

Mobiliární fondy, historické knihovní fondy (zámecké knihovny) a archeologické nálezy tak nemají právní úpravu zabezpečující evidenci, inventarizaci, péči a nakládání s nimi. Péče o předměty historického a kulturního významu vyžaduje zvláštní zacházení a zajištění adekvátních klimatických podmínek tam, kde jsou tyto předměty umístěny. Nakládání se specifickými kulturními předměty spočívá v důsledné průběžné evidenci při manipulaci s těmito předměty, jejich zápůjčkách v rámci ČR i mezinárodně. NKÚ proto poukazuje na absenci právní úpravy týkající se evidence, inventarizace, ochrany a zacházení s mobiliárními fondy, historickými knihovními fondy (zámeckými knihovnami) a archeologickými nálezy. Právní aspekty této problematiky měl řešit návrh zákona o ochraně památkového fondu.

NKÚ kontrolou ověřil evidenci a inventarizaci vybraných 12 mobiliárních fondů, a to na objektech SHZ Bečov nad Teplou, SZ Krásný Dvůr, SH Točnick, SZ Hrádek u Nechanic, SZ Zákupy, SH Kunětická Hora, SH Bouzov, SZ Valtice, SZ Buchlovice, SZ Červená Lhota, SZ Telč, SHZ Horšovský Týn. Dále NKÚ podrobil kontrole evidenci a inventarizaci vybraných sedmi historických knihovních fondů z objektů SZ Sychrov, SZ Hrádek u Nechanic, SZ Krásný Dvůr, SHZ Bečov nad Teplou, SZ Buchlovice, SZ Červená Lhota a SZ Telč. NKÚ prověřil evidenci a inventarizaci archeologických nálezů umístěných na ÚOP Střední Čechy a spadajících do Sbírký archeologických nálezů z objektů ve správě NPÚ.

NPÚ nesystematicky a nejednotně spravoval sbírky muzejní povahy

NPÚ nepostupoval systematicky a jednotně u svých čtyř sbírek muzejní povahy. Evidence předmětů v podkladech NPÚ neodpovídaly informacím o sbírkách muzejní povahy uvedeným v Centrální evidenci sbírek muzejní povahy, oficiálním katalogu Ministerstva kultury. NPÚ tím porušil ustanovení § 7 odst. 2 zákona 122/2000 Sb.

NPÚ nepostupoval v souladu se zákonem č. 122/2000 Sb. a vyhláškou č. 275/2000 Sb.¹⁸, když neprováděl evidenci a inventarizaci sbírek muzejní povahy dle požadavků právních předpisů. Inventarizace sbírky archeologických nálezů z objektů ve správě NPÚ nebyla v kontrolovaném období provedena vůbec. NPÚ tím porušil ustanovení § 12 zákona č. 122/2000 Sb. a zároveň ustanovení § 3 odst. 1 vyhlášky č. 275/2000 Sb. Inventarizace Sbírký Muzea Vimperska v roce 2016 a 2019 nebyla prováděna v minimálním počtu 5 % předmětů sbírky ročně. NPÚ tak porušil ustanovení § 3 odst. 1 vyhlášky č. 275/2000 Sb.

NPÚ nedbal na důsledné vedení průběžné evidence¹⁹ mobiliárních fondů

NPÚ se při nakládání s mobiliárními fondy vystavoval riziku ztráty či poškození předmětů, když důsledně nedbal na vedení průběžné evidence dle vnitřní směrnice. Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že 6,33 % (141 z 2 229) ověřovaných předmětů se nenacházelo na místě, které bylo uvedeno v evidenční aplikaci. NPÚ jednoznačně identifikoval v základní evidenci²⁰ 98,6 % předmětů mobiliárních fondů k říjnu 2020. Evidence mobiliárních fondů probíhala již od roku 1975 a systematicky pokračovala až po roce 2003, kdy došlo ke sloučení NPÚ.

---

¹⁸ Vyhláška č. 275/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů.

¹⁹ Průběžná evidence slouží k zaznamenávání údajů o změně umístění předmětů v evidenční aplikaci (např. předměty odvezené k restaurování, výpůjčky, úbytky, apod.)

²⁰ Základní evidence uvádí základní identifikační údaje o předmětu, jeho odborný popis, fotodokumentaci a umístění v rámci objektu, případně další dokumentace jako restaurátorské zprávy nebo doklady historické evidence. Zdroj: <https://www.npu.cz/mobiliarni-fondy>.

NPÚ neměl úplný přehled o historických knihovních fondech

NPÚ neměl jednoznačně identifikované veškeré předměty historických knihovních fondů ve své správě v rámci základní evidence. Ke konci roku 2019 bylo zpracováno přes 20 % předmětů historických knihovních fondů, které byly zpracovány zejména v rámci vědecko-výzkumných projektů.

NPÚ nevedl správné, úplné a průkazné účetnictví, když neúčtoval v letech 2018 a 2019 v souladu s ustanovením § 8 odst. 2 a odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb. o nabytých historických knihovních fondech (zámeckých knihovnách) Bečov nad Teplou, Nové Hrady a Ratibořice. NPÚ tím porušil ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. a dále ustanovení § 4 odst. 8 písm. b) zákona č. 563/1991 Sb.

NPÚ inventarizací v letech 2018 a 2019 nezjistil, že mu přísluší hospodařit s nově nabytými zámeckými knihovnami. NPÚ nepostupoval v letech 2018 a 2019 dle ustanovení § 6 odst. 3, ustanovení § 29 odst. 1, ustanovení § 30 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb.

NPÚ tak neměl přehled o všech kulturních památkách ve své správě.

NPÚ neměl přehled o celkovém počtu archeologických nálezů ve své správě

NPÚ jako správce souborů předmětů archeologických nálezů rozlišuje nálezy, které byly nalezeny činností archeologů NPÚ či jiných oprávněných organizací na objektech ve správě NPÚ, a archeologickými nálezy z archeologických výzkumů NPÚ mimo objekty ve správě NPÚ.

Z hlediska státu jako vlastníka některých archeologických nálezů není systémově řešena evidence a inventarizace archeologických nálezů, jejich odborný popis a doba zpracování nálezů.

NPÚ neměl nastaven systém pro jednotné oceňování archeologických nálezů, které byly vedeny v účetnictví několika způsoby. NPÚ evidoval archeologické nálezy jako součást sbírky muzejní povahy spravovaný jednotlivými ÚOP a zároveň jako soubory majetku jednotlivých ÚPS. Vnitřním předpisem bylo stanoveno, že s každou skupinou by mělo být nakládáno jiným způsobem.

Stav depozitářů NPÚ nebyl vždy vyhovující k uchovávání kulturních předmětů

Depozitáře mají plnit především funkci ochrany specifického majetku, jako jsou mobiliární fondy, historické knihovní fondy a archeologické nálezy. NKÚ kontrolou prověřil stav depozitářů pro uchovávání předmětů mobiliárních fondů a některých prostor, kde se nacházely tyto předměty. Stav depozitářů na objektech SZ Krásný Dvůr a SZ Hrádek u Nechanic nebyl zcela vyhovující. Centrální depozitář plánovaný na SZ Zákupy neměl vhodné prostory k tomu, aby plnil svou funkci.

V roce 2009 byla vytvořena *Koncepce depozitářů NPÚ na období 2010–2015*. Cílem této koncepce bylo upozornit na profesní nerovnoměrnost v péči o nemovité a movité památky a navrhnout nutná a možná zlepšení. NPÚ v koncepci navrhlo vytvoření tzv. centrálních depozitářů v rámci územních pracovišť a pro jednotlivé památkové objekty tzv. lokální depozitáře. Aktualizace koncepce v roce 2017 deklarovala dle jednotlivých ÚPS potřebu stanovit centrální depozitář v každém kraji. V roce 2019 vznikla aktualizovaná struktura depozitářů NPÚ, ve které se počítalo s vytvořením centrálních depozitářů v každém kraji. Od roku 2009 vznikl dle vyjádření NPÚ pouze jeden centrální depozitář v roce 2019. Výstavba dalších centrálních depozitářů se plánuje v následujících letech.

Tím, že NPÚ nenaplňoval koncepci depozitářů, nemohl kulturní předměty adekvátně chránit a vystavoval je riziku poškození.

2. NPÚ nepostupoval v souladu se zákonem o účetnictví

NPÚ nevedl v průběhu let 2017–2019 správné, úplné a průkazné účetnictví dle ustanovení § 8 odst. 1–4 zákona č. 563/1991 Sb., jak dokládají dále uvedené skutečnosti.

NPÚ zaznamenal v účetnictví objekt Liliová č. p. 219 v reprodukční pořizovací ceně 2 959 999 Kč o 12 let později

NPÚ byl příslušný hospodařit s objektem na adrese Liliová č. p. 219, Praha, od 26. 4. 2005. K tomuto datu nebyl tento objekt zaznamenán v účetnictví NPÚ. NPÚ při inventarizacích do 31. 12. 2017 nezjistil, že tento majetek není veden v jeho účetnictví. NPÚ porušil ustanovení § 29 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., neboť inventarizace nebyla provedena takovým způsobem, aby byl zjištěn skutečný stav veškerého majetku a aby bylo ověřeno, zda zjištěný skutečný stav odpovídá stavu majetku v účetnictví.

NPÚ nezjistil při inventarizaci majetku rozdíly. NPÚ nesprávnou inventarizací minimálně v účetní závěrce v rozvaze sestavené k 31. 12. 2017²¹ podhodnotil zůstatek položky „A.II.3. Stavby“ v celkové výši 2 959 999 Kč, došlo tak k porušení § 30 odst. 11 zákona č. 563/1991 Sb. Stavba byla zaznamenána na inventurním soupisu ze dne 12. 1. 2018. NPÚ tedy stavbu v hodnotě 2 959 999 Kč pořízenou v roce 2005 zachytil v účetnictví až o 12 let později.

NPÚ nevykázal bezúplatně nabytý majetek v rozvaze k 31. 12. 2017 na položce „A.II.3. Stavby“.

NPÚ zaznamenal v účetnictví majetek v reprodukční pořizovací ceně 93,4 mil. Kč o rok později

NPÚ v roce 2018 bezúplatně převzal od ÚZSVM objekt Invalidovna v Praze a dále pozemky a hmotné movité věci, které byly součástí objektu.

NPÚ byl příslušný hospodařit s majetkem „Invalidovna stavba čp. 24“ v reprodukční pořizovací ceně 77 118 803,10 Kč a „Invalidovna parcela č. 695 a č. 696“ v reprodukční pořizovací ceně 10 614 655,16 Kč. Návrh na zápis do katastru nemovitostí byl podán na katastrální úřad dne 15. 5. 2018. K tomuto datu tedy přešla příslušnost hospodařit s nemovitým dlouhodobým hmotným majetkem uvedeným ve smlouvě na Národní památkový ústav a k tomuto datu mělo dojít k zaúčtování tohoto majetku do účetnictví NPÚ.

K fyzickému předání movitého dlouhodobého hmotného majetku došlo dle doloženého protokolu o předání a převzetí objektu Invalidovna dne 18. 5. 2018. Zbýlý hmotný movitý a nemovitý majetek v reprodukční pořizovací ceně 5 658 277,27 Kč měl být zařazen do užívání, a tedy i do majetkové evidence nejpozději dnem fyzického převzetí.

NPÚ při inventarizaci majetku k 31. 12. 2018 nezjistil, že výše uvedený majetek není veden v jeho účetnictví. NPÚ nepostupoval v souladu s ustanovením § 3 odst. 1 a ustanovením § 28 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., neboť v inventárních soupisech za rok 2018 nezaznamenal výše zmíněný majetek. NPÚ porušil ustanovení § 29 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., neboť

---

²¹ Stejně tak v období 2005–2016 došlo k podhodnocení zůstatku položky „A.II.3. Stavby“ v celkové výši 2 959 999 Kč.

inventarizace nebyla provedena takovým způsobem, aby byl zjištěn skutečný stav veškerého majetku a aby bylo ověřeno, zda zjištěný skutečný stav odpovídá stavu majetku v účetnictví.

Dále NPÚ nezjistil správné inventarizační rozdíly a nezaznamenal je do účetního období 2018. Nesprávným postupem NPÚ v účetní závěrce sestavené k 31. 12. 2018 podhodnotil zůstatky majetkových položek, a to v reprodukční pořizovací ceně 93 391 735,53 Kč, a porušil tak ustanovení § 30 odst. 11 zákona č. 563/1991 Sb.

NPÚ neúčtoval o bezúplatně nabytém majetku ke dni podání návrhu na vklad do katastru nemovitostí v reprodukční pořizovací ceně 93 391 735,53 Kč. NPÚ zařadil majetek „Invalidovna stavba čp. 24“; „Invalidovna parcela č. 695“; „Invalidovna parcela č. 696“ a další movitý hmotný majetek v reprodukční pořizovací ceně 3 079 201,95 až dne 1. 12. 2019.

Při inventarizaci majetku k 31. 12. 2019 však nebylo zjištěno, že hmotný movitý a nemovitý majetek v reprodukční pořizovací ceně 2 530 642 Kč není veden v účetnictví. Dále NPÚ po převzetí objektu Invalidovny nezařadil do účetnictví vůbec movité věci v celkové hodnotě 48 433,32 Kč. NPÚ porušil ustanovení § 29 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., neboť inventarizace nebyla provedena takovým způsobem, aby byl zjištěn skutečný stav veškerého majetku a aby bylo ověřeno, zda zjištěný skutečný stav odpovídá stavu majetku v účetnictví.

NPÚ nezjistil správné inventarizační rozdíly a nezaznamenal je do účetního období roku 2019. Nesprávným postupem NPÚ v účetní závěrce sestavené k 31. 12. 2019 podhodnotil zůstatky majetku v rozvaze a porušil § 30 odst. 11 zákona č. 563/1991 Sb.

NPÚ neodpisoval majetek v souladu se zákonem o účetnictví

Nezařazení objektu Invalidovna č. p. 24 a souvisejícího majetku do užívání ke dni 15. 5. 2018 dle smlouvy o předání majetku a o změně příslušnosti hospodařit s majetkem státu vedlo ve svém důsledku k tomu, že NPÚ zaúčtoval odpisy dlouhodobého majetku v účetnictví roku 2018 v částce o 562 331 Kč nižší, než měl zaúčtovat a v účetnictví roku 2019 v částce o 275 124 Kč nižší, než měl účtovat.

NPÚ v letech 2005–2017 neprováděl účetní odpisy stavby „Liliová č. p. 219“ a zároveň neúčtoval o tvorbě fondu reprodukce majetku a o snížení jmění účetní jednotky.

NPÚ nezahrnul veškeré náklady do pořizovací ceny majetku

NPÚ ve čtyřech ze 153 kontrolovaných případů pořizování majetku nezahrnul všechny náklady (například dopravné a znalecký posudek apod.) související s pořízením dlouhodobého hmotného majetku do pořizovací ceny majetku. Celková částka nezahrnutého ocenění činila 390 264,26 Kč. V důsledku tedy nebyl správně oceněn majetek v účetnictví. NPÚ tak nepostupoval v souladu s ustanovením § 8 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. a zároveň s ustanovením § 55 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 410/2009 Sb.

NPÚ vykázal nesprávné údaje v účetní závěrce za rok 2017, 2018 i 2019

NPÚ vykázal nesprávné údaje v položkách majetkových účtů ve *výkazu rozvaha*:

- k 31. 12. 2017
  - podhodnotil částky o 3 041 387,44 Kč, tj. 0,07 % z hodnoty celkových aktiv netto;
- k 31. 12. 2018
  - podhodnotil částky o 93 402 525,30 Kč, tj. 2,03 % z hodnoty celkových aktiv netto,
  - nadhodnotil částky o 18 223 955,61 Kč, tj. 0,39 % z hodnoty celkových aktiv netto;
- k 31. 12. 2019
  - podhodnotil částky o 2 612 031,77 Kč, tj. 0,05 % z hodnoty celkových aktiv netto.

Dle výkazu zisku a ztráty NPÚ v letech 2017–2019 ve zjištěných případech vzniklé náklady ve výši 5 832 108,32 Kč nezaúčtoval do účetního období, se kterým časově a věcně souvisely. Jednalo se zejména o náklady na pojištění majetku, právní služby, ICT služby. NPÚ tak porušil ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. a ustanovení § 69 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 410/2009 Sb.

3. NPÚ nepostupoval hospodárně při nákupu právních služeb

NPÚ postupoval v rozporu s ustanovením § 6 odst. 1 zákona č. 340/2015 Sb.²² tím, že ve dvou smlouvách sjednal zpětnou účinnost. NPÚ uzavřel s advokátní kanceláří smlouvy dne 12. 7. 2017 a jejich účinnost byla od uveřejnění v registru smluv od 25. 7. 2017. NPÚ na základě těchto smluv uhradil náklady za právní služby za období od června do účinnosti smluv celkem 145 502,50 Kč. Takovýto postup není v souladu se zákonem o registru smluv, kdy smlouva nabývá účinnosti nejdříve dnem uveřejnění prostřednictvím registru smluv. Uvedený postup také svědčí o nefunkčnosti vnitřního kontrolního systému a formálním provádění řídicí kontroly po vzniku závazku.

NPÚ nepostupoval hospodárně, když uhradil advokátní kanceláři i úkony, které mohl zajistit prostřednictvím vlastních zaměstnanců. Jednalo se například o dva telefonické hovory zjišťovacího charakteru za více než tisíc pět set korun.

NPÚ uzavřel příkazní smlouvu s advokátní kanceláří v roce 2014 na dobu čtyř let či do vyčerpání maximální částky 1,9 mil. Kč. NPÚ vyplatil v letech 2017 až 2019 celkem 240 457,25 Kč na základě této již neplatné smlouvy za právní služby, a to z části jak po vyčerpání maximální výše úplaty, tak i po uplynutí doby účinnosti smlouvy. V dalším případě NPÚ uhradil náklady na právní služby ve výši 13 158,75 Kč advokátní kanceláři zastupující NPÚ v restitučním řízení, i když fakturované náklady s předmětným restitučním řízením nesouvisely. Vnitřní kontrolní systém NPÚ tedy v těchto dvou případech neodhalil nehospodárné vyplacení peněžních prostředků v rozporu se smlouvou. NPÚ porušil ustanovení § 26 odst. 4 a ustanovení § 6 odst. 2 zákona č. 320/2001 Sb. a ustanovení § 14 odst. 7 vyhlášky č. 416/2004 Sb.

4. NPÚ neodůvodněně snižoval výnosy z majetku státu

Kontrolou bylo zjištěno, že NPÚ poskytoval vybraným skupinám návštěvníků volný vstup do objektů v jeho správě. Vstupy zdarma poskytoval NPÚ na základě uzavřených smluv o spolupráci, dle právních předpisů a v odůvodněných případech.

NPÚ v případech uzavření vybraných smluv či dohod o spolupráci nepostupoval v souladu se zákonem č. 219/2000 Sb. Poskytováním volných vstupů zdarma do objektů ve správě NPÚ neodůvodněně snižoval výnosy z majetku státu. Důvody uvedené v uzavřených dohodách byly obecně formulovanými deklamacemi spolupráce bez odkazu na konkrétní příklady či výsledky a z nich plynoucí přínosy pro NPÚ a stát. Takto formulované důvody nebyly postačující k přisvědčení poskytnutí plnění, které snižovalo výnosy z majetku státu. NPÚ tak nepostupoval v souladu s ustanovením § 14 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb. Takový postup NPÚ nelze považovat za účelný.

V kontrolovaném období 2017 až 2019 bylo poskytnuto celkem 1 252 969 volných vstupů. Dále do 30. 9. 2020 pak bylo poskytnuto dalších 256 120 volných vstupů. NPÚ tedy od počátku roku 2017 do 30. 9. 2020 poskytl celkem 1 509 089 volných vstupů, viz tabulka č. 3.

---

²² Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv).

Tabulka č. 3: Vstupy zdarma a jejich vývoj v období 2017–2020**(počet osob)**

	2017	2018	2019	1–9/2020
Dítě 0–6 let	157 447	161 854	149 885	119 270
ZTP do 18, ZTP/P	33 802	36 889	35 753	29 849
Na průkazy	239 185	225 811	202 625	95 904
Partneři	246	0	0	0
MK + PO MK	0	0	9 472	11 097
CELKEM za rok	430 680	424 554	397 735	256 120

Zdroj: vypracoval NKÚ dle podkladů od NPÚ.

MK uzavřelo dohodu o spolupráci s 20 příspěvkovými organizacemi zřizovanými Ministerstvem kultury (dále také „PO MK“), včetně NPÚ, se zapojením dalších devíti PO MK. Účelem bylo dle dohody zefektivnění přístupu zaměstnanců k přístupu ke vzdělávání. Podle dohody se přitom vztahovala participace na zaměstnaneckých benefitech nejen na zaměstnance příslušných organizací, ale i na další 3 osoby doprovodu. Takto široce pojatá participace nemá oporu v deklarovaném účelu. Volné vstupy na základě uvedené dohody začalo NPÚ poskytovat od roku 2019. Do 30. 9. 2020 tak na základě dohody s MK a PO MK poskytl NPÚ celkem 20 569 volných vstupů. Při průměrné tržbě 102 Kč na návštěvníka tak výše poskytnutého benefitu pro zaměstnance resortu kultury mohla činit odhadem NKÚ přes 2 mil. Kč. NPÚ uvedenou dohodu dne 30. 9. 2020 s účinností od 1. 1. 2021 vypověděl.

NPÚ měl dále uzavřené smlouvy o spolupráci s organizacemi ICOM/ICOMOS²³, Asociací muzeí a galerií (poskytování volných vstupů zrušeno od 1. 1. 2020) a Národním muzeem (poskytování volných vstupů bylo vypovězeno s účinností od 13. 1. 2022).

5. NPÚ poskytl k bezúplatnému užívání kulturní památce bez smlouvy a vynakládal prostředky na objekt, který neměl ve své správě

NPÚ uzavřel dne 15. 12. 2015 smlouvu o výpůjčce nemovitosti (palác Templ v Mladé Boleslavi) na dobu určitou od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016. NPÚ od 1. 1. 2017 přenechal k bezúplatnému užívání nemovitou věc v rozporu s ustanovením § 17 zákona č. 219/2000 Sb., neboť o takovém nakládání s majetkem státu nebyla uzavřena písemná smlouva. Smlouva o výpůjčce nemovité věci (bezúplatném užívání) do 31. 10. 2023 byla uzavřena až v průběhu kontroly NKÚ k 17. 12. 2020. Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že NPÚ odděleně neúčtoval v letech 2017–2019 na tento objekt žádné náklady ani výnosy.

NPÚ vynakládá peněžní prostředky na ostrahu objektu, který je ve vlastnictví zapsaného spolku, nikoli státu. Objekt Rudá věž smrti měl být převeden do správy NPÚ již dle znění statutu NPÚ od 18. 5. 2018. Z důvodu probíhajících soudních sporů týkajících se určení vlastnictví nebyl objekt Rudá věž smrti převeden do vlastnictví České republiky ani ke dni 3. 2. 2021 s příslušností hospodaření pro NPÚ. Z tohoto důvodu nemohl NPÚ s objektem nakládat. NPÚ navzdory výše uvedeným skutečnostem vynaložil bez právního důvodu v letech 2017–2019 mzdové náklady spojené s ostrahou objektu ve výši 1 329 031 Kč.

6. NPÚ nepostupoval při vyřazování majetku v souladu s právními předpisy

Rozhodnutí o nepotřebnosti bylo vydáno až po fyzické likvidaci majetku. NPÚ fyzicky zlikvidoval čtyři položky majetku v celkové pořizovací ceně 665 092,10 Kč, o němž nebylo

²³ ICOM/ICOMOS = International Council of Museums and International Council on Monuments and Sites.

odpovědným zaměstnancem NPÚ rozhodnuto, že je majetkem nepotřebným. NPÚ tak nepostupoval účelně a porušil ustanovení § 14 odst. 7 zákona č. 219/2000 Sb.

NPÚ při vyřazení dvou osobních automobilů, určených k prodeji, v roce 2017 neúčtoval o jejich přecenění na reálnou hodnotu dle postupů ČÚS č. 709²⁴. NPÚ nevedl účetnictví v souladu s ustanovením § 4 odst. 8 zákona č. 563/1991 Sb., neboť v účetním období roku 2017 neaplikoval účetní metodu oceňovacích rozdílů při uplatnění reálné hodnoty u majetku určeného k prodeji dle požadavku ustanovení § 64 vyhlášky č. 410/2009 Sb.

Kontrolou NKÚ bylo prověřeno vyřazení areálu Skanzenu Zubrnice spolu se všemi součástmi a příslušenstvím včetně veškerého vybavení bezúplatným převodem. NPÚ v účetnictví nezachytil skutečnosti, jež nastaly. NPÚ nepostupoval dle ČÚS č. 701²⁵, neboť dnem doručení návrhu na zápis do katastru nemovitostí k 27. 12. 2018 nezaúčtoval v účetním období roku 2018 vyřazení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku v celkové výši 18 173 955,51 Kč.

7. NPÚ nepostupoval v souladu se zákonem o zadávání veřejných zakázek

NKÚ podrobil kontrole celkem 160 veřejných zakázek zadávaných NPÚ v kontrolovaném období 2017–2019 v celkové hodnotě 211 362 536,45 Kč.

Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že NPÚ v některých případech nedodržel zásady uvedené v ustanovení § 6 zákona č. 134/2016 Sb. NPÚ měl zpracovanou směrnici upravující závazný postup při zadávání veřejných zakázek, finanční limity pro jednotlivé druhy veřejných zakázek a způsob zadání.

NPÚ nezádal veřejné zakázky malého rozsahu dle předpisů

- NPÚ uskutečňoval v jeden den více objednávek do 50 tis. Kč u stejného dodavatele na podobné plnění, čímž obcházel postupy zákona o zadávání veřejných zakázek (resp. směrnici) a zákon o registru smluv. Kontrole byly podrobeny náklady v celkové výši 239 773 492,41 Kč, z nichž pochybení přímého zadání bylo zjištěno v celkové výši 337 914 Kč. Pochybení bylo zjištěno v případě 11 dílčích objednávek, které byly zadány přímým zadáním, ale měly být uskutečněny pěti veřejnými zakázkami malého rozsahu s průzkumem trhu a oslovením minimálně tří dodavatelů a po uzavření smlouvy měl být zveřejněn výsledek v NEN.

NPÚ chybně určil předpokládanou hodnotu veřejné zakázky

- NPÚ uchazeče s nabídkovou cenou ve výši 908 430,58 Kč nevyločil z výběrového řízení na pořízení přístřešku pro automobily a zpevněné plochy pro parkování, ačkoliv jeho nabídka překročila předpokládanou hodnotu veřejné zakázky, která byla stanovena dle zadávacích podmínek veřejné zakázky jako nejvýše přípustná ve výši 880 000 Kč.

- NPÚ při stanovení předpokládané hodnoty ostrahy SZ Krásný Dvůr, kdy jsou pořizovány pravidelné nebo trvající služby, nestanovil jako skutečnou cenu uhrazenou za služby stejného druhu během předcházejících 12 měsíců upravenou o změny v množství nebo cenách, které lze očekávat během následujících 12 měsíců.

---

²⁴ ČÚS č. 709 – *Vlastní zdroje.*

²⁵ ČÚS č. 701 – *Účty a zásady účtování na účtech.*

NPÚ neprováděl průzkum trhu

NPÚ neprovedl průzkum mezi dodavateli a oslovil dodavatele napřímo. NPÚ měl zadávat veřejné zakázky malého rozsahu v souladu s účinnou směrnicí, nepostupoval tedy dle ustanovení § 6 zákona č. 134/2016 Sb.

- V jednom případě na GR nebyl proveden průzkum trhu k objednavce k majetku „zábleskové pracoviště“ ve výši 71 944,42 Kč bez DPH. Fakturováno bylo 87 052,75 Kč vč. DPH. NPÚ neoslovil minimálně tři dodavatele.
- Při zadávání veřejné zakázky na právní a IT služby v oblasti GDPR²⁶ v předpokládané hodnotě 399 980 Kč smlouvu uzavřel napřímo nikoli na základě nabídek k předmětu konkrétní zakázky, ale na základě dřívějšího poptávkového řízení provedeného k pořízení obdobných služeb. Dle směrnice NPÚ byla pro zadání veřejné zakázky s předpokládanou hodnotou 200 000–749 999 Kč stanovena povinnost zadat veřejnou zakázku v uzavřené výzvě s oslovením minimálně tří uchazečů.
- NPÚ každoročně uzavíral smlouvu o pořádání kulturní akce Křivoklánsko se stejnou firmou a neprováděl průzkum trhu a zadal zakázku přímo, aniž by oslovil další uchazeče. V roce 2019 bylo fakturováno za tuto kulturní akci 275 760,80 Kč včetně DPH. NPÚ neodůvodnil výběr dodavatele. Dlouhodobá spolupráce na pořádání uvedené akce nemohla být považována za prokázání jedinečnosti pořadatele.

NPÚ nezveřejnil veřejné zakázky v NEN

- V jednom případě nebyly zveřejněny podklady veřejné zakázky v systému NEN k objednavce k majetku „zábleskové pracoviště“ ve výši 71 944,42 Kč bez DPH. Fakturováno bylo v celkové výši 87 052,75 Kč vč. DPH.
- Kontrolou postupu při výběru dodavatele služeb ostrahy SZ Krásný Dvůr pro období po 31. 5. 2019 bylo zjištěno, že uvedená veřejná zakázka byla v systému NEN zaevidována až v roce 2020.
- Kontrolou postupu při výběru dodavatele služeb ostrahy SHZ Bečov nad Teplou pro období po 31. 7. 2018 bylo zjištěno, že uvedená veřejná zakázka byla v systému NEN zaevidována až v roce 2020.
- Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že NPÚ výběr dodavatele spoluúčasti na vstupném na akci „Křivoklánsko 2019“ nezaevidoval bez zbytečného odkladu po jejím zadání v NEN.

8. NPÚ nedodržel funkční postupy vnitřního kontrolního systému

NPÚ v letech 2017–2019 v kontrolou zjištěných případech nepostupoval účelně, hospodárně a v souladu se zákonem o finanční kontrole tím, že nedodržel nastavené postupy vnitřního kontrolního systému.

NPÚ hradil faktury po jejich splatnosti

Nedůsledným proplácením faktur se NPÚ v některých případech vystavoval riziku smluvních sankcí. Kontrolou bylo zjištěno celkem u 29 případů faktur v souhrnné výši 5 754 025,01 Kč, že došlo k úhradě faktur po splatnosti. Jednalo se o 12 faktur za pořízení majetku v souhrnné výši 2 621 214,02 Kč (z kontrolovaného objemu 280 861 244,52 Kč) a 17 faktur za pořízené opravy a služby v souhrnné výši 3 132 810,99 Kč (z kontrolovaného

---

²⁶ IT = informační technologie, GDPR = General Data Protection Regulation (neboli ochrana osobních údajů).

objemu 239 773 492,41 Kč). NPÚ nepostupoval v souladu s ustanovením § 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 320/2001 Sb.

NPÚ vyplácel peněžní prostředky v rozporu se smlouvou/objednávkou

NPÚ proplatil faktury za opravu a udržování SHZ Bečov nad Teplou navzdory tomu, že nebyly dodrženy smluvní podmínky. Podkladem pro úhradu faktury nebyl dle smluvních podmínek předávací protokol o předání díla bez vad a nedodělků podepsaný objednatelem, technickým dozorem stavby a zhotovitelem, ale čestné prohlášení pracovníka NPÚ. NPÚ neprovedl důsledně předběžnou kontrolu po vzniku závazku dle ustanovení § 26 odst. 1 zákona č. 320/2001 Sb. a ustanovení § 14 vyhlášky č. 416/2004 Sb.

NPÚ neodhalil vnitřní kontrolou nesoulad mezi smlouvou a fakturovanou částkou, zaplatil tak v pěti případech o 83 808,58 Kč více, než odpovídalo smlouvě. Jednalo se o jeden případ pořizování majetku, kdy nesouhlasila výše budoucího závazku s výsledkem výběrového řízení a následně NPÚ zaplatil o 16 856,25 Kč více, a dále o čtyři případy pořizování služeb, a to o 66 952,33 Kč více za ostrahu, náklady na správu ICT a náklady na ediční činnost, publikaci a tisk. Navíc v jednom případě NPÚ vyplatil peněžní prostředky za stejnou službu na ostrahu SZ Krásný Dvůr dvakrát, a to částku 84 172,44 Kč. NPÚ tak neplnil určené úkoly nejehospodárnějším způsobem. NPÚ postupoval v rozporu s ustanovením § 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 320/2001 Sb. a s ustanovením § 14 odst. 2 písm. a) a ustanovením § 14 odst. 4 písm. b) vyhlášky č. 416/2004 Sb.

NPÚ nedodržel schvalovací postupy

NPÚ porušil v jednom případě pořizování majetku dispoziční řád, když kupní smlouvu v hodnotě 299 753 Kč uzavřela osoba k tomu neoprávněná. Nedošlo tedy v tomto případě k řádně provedené řídicí kontrole před vznikem závazku. NPÚ porušil ustanovení § 26 odst. 2 zákona č. 320/2001 Sb. ve spojení s ustanovením § 14 odst. 1 vyhlášky č. 416/2004 Sb.

Správci rozpočtu ve třech případech, a to v jednom případě na GŘ a ve dvou případech na ÚPS Praha, neprovedli řádně předběžnou řídicí kontrolu před vznikem závazku a schválili pořizování majetku v celkové výši 1 187 577 Kč až po uzavření smlouvy nebo objednávky. NPÚ tím nepostupoval v souladu s ustanovením § 26 odst. 1 zákona č. 320/2001 Sb., a ustanovením § 10 a § 13 vyhlášky č. 416/2004 Sb.

NPÚ u čtyř smluv a pěti dodatků neprovedl veškeré schvalovací postupy. Chyběly schvalovací postupy od příkazců operace a správců rozpočtu. NPÚ v těchto případech neprovedl předběžnou kontrolu před vznikem závazku. Jednalo se o tři smlouvy týkající se zajištění právních služeb, jednu smlouvu a tři dodatky týkající se investiční akce na SHZ Bečov nad Teplou a dvou dodatků ke smlouvě na investiční akci na SH Točnick. NPÚ porušil ustanovení § 26 odst. 4 ve spojení s ustanovením § 6 odst. 2 zákona č. 320/2001 Sb. a ustanovení § 14 odst. 1 a 2 písm. d) vyhlášky č. 416/2004 Sb.

NPÚ v jednom případě pořizování majetku neprovedl předběžnou řídicí kontrolu před vznikem závazku a neprovedl nezbytnost připravované operace k zajištění stanovených úkolů a schválených záměrů a cílů, tj. smlouva v hodnotě 70 430 Kč bez DPH byla uzavřena a předběžná řídicí kontrola před vznikem závazku byla provedena až po vzniku závazku. NPÚ v tomto případě nepostupoval v souladu se zákonem o finanční kontrole ani při provádění předběžné kontroly při řízení veřejných výdajů po vzniku závazku. Předběžnou řídicí kontrolu po vzniku závazku provedl namísto příkazce operace zaměstnanec s pověřením k výkonu

funkce správce rozpočtu. NPÚ tím nepostupoval v souladu s ustanovením § 26 odst. 2 a 4 zákona č. 320/2001 Sb. a s ustanovením § 13 odst. 1 a § 14 odst. 1 vyhlášky č. 416/2004 Sb.

NPÚ v jednom případě při provádění předběžné kontroly při řízení veřejných výdajů po vzniku závazku neprovedl v případě pořízení majetku za 708 972 Kč vč. DPH řádně schvalovací postup. Schválení příkazcem operace a hlavním účetním proběhlo až po úhradě faktury. NPÚ tím postupoval v rozporu s ustanovením § 26 odst. 4 zákona č. 320/2001 Sb. a ustanovením § 14 odst. 7 vyhlášky č. 416/2004 Sb.

Ve třech případech pořizování majetku na SH Bouzov NPÚ neprovedl schválení příkazcem operace a hlavním účetním před provedením úhrady faktur v celkové výši 32 868 Kč. NPÚ tím nepostupoval dle ustanovení § 6 odst. 2 písm. a) zákona č. 320/2001 Sb.

NPÚ nepostupoval hospodárně, když zaplatil za služby, které nebyly poskytnuty. Finanční kontrola NPÚ nezajistila ochranu veřejných prostředků. Při zajištění ostrahy SHZ Bečov nad Teplou příkazce operace a hlavní účetní neprověřili správnost vzniklého závazku a schválili dne 7. 12. 2017 úhradu faktury ve výši 86 423 Kč za měsíc prosinec 2017, přestože uhrazené služby ještě nebyly za celý měsíc poskytnuty. NPÚ tím postupoval v rozporu s ustanovením § 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 320/2001 Sb. a s ustanovením § 14 odst. 2 písm. a) a ustanovením § 14 odst. 4 písm. b) vyhlášky č. 416/2004 Sb.

NPÚ nepožadoval sankce sjednané v příslušných nájemních smlouvách. NPÚ nepostupoval hospodárně a v souladu se zákonem o finanční kontrole, neboť předběžnou kontrolou při správě veřejných příjmů po vzniku nároku orgánu veřejné správy příslušní zaměstnanci neodhalili pozdní úhrady nájemného. Jednalo se o 15 případů výnosů z pronájmu v celkové výši 2 040 061 Kč, kdy prodlení bylo od jednoho dne do tří měsíců. NPÚ tím porušil ustanovení § 14 odst. 4 a 5 zákona č. 219/2000 Sb. a postupoval také v rozporu s ustanovením § 26 odst. 1 zákona č. 320/2001 Sb.

Interní audit NPÚ nezlepšil fungování vnitřního kontrolního systému

NPÚ nenevidoval žádné písemné doklady, jejichž prostřednictvím by bylo možno prokázat projednání a schválení střednědobých plánů interního auditu generální ředitelkou, čímž nepostupoval v souladu s ustanovením § 30 odst. 5 zákona č. 320/2001 Sb.

Roční plány interního auditu na rok 2019 a 2020 neobsahovaly odbornou přípravu interních auditorů a úkoly v metodické a konzultační činnosti, a tím NPÚ nedodržel ustanovení § 30 odst. 3 zákona č. 320/2001 Sb.

Kontrolou bylo zjištěno, že oddělení interního auditu NPÚ opakovaně upozorňovalo na nedostatky ve fungování vnitřního kontrolního systému a provádění řídicí kontroly napříč všemi kontrolovanými pracovišti NPÚ. Přijatá nápravná opatření vedla k nápravě zjištěných nedostatků v konkrétních případech, nezabránila však opakování obdobných nedostatků v jiných případech. Nápravná opatření tedy nevedla ke zlepšení fungování vnitřního kontrolního systému.

Seznam zkratk

ČÚS	český účetní standard
DPH	daň z přidané hodnoty
GDPR	General Data Protection Regulation
GŘ	generální ředitelství
ICOM	International Council of Museums
ICOMOS	International Council on Monuments and Sites
ICT	informační a komunikační technologie
IT	informační technologie
MK	Ministerstvo kultury
NEN	<i>Národní elektronický nástroj</i>
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NPÚ	Národní památkový ústav
PO MK	příspěvkové organizace Ministerstva kultury
SH	státní hrad
SHZ	státní hrad a zámek
SZ	státní zámek
ÚOP	územní odborná pracoviště
ÚPS	územní památkové správy
ÚZSVM	Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
ZTP	osoba zvlášť těžce postižená
ZTP/P	osoba zvlášť těžce postižená s průvodcem

Seznam příloh

Příloha č. 1: Kontrolou ověřovaný dopad pandemie COVID-19 na hospodaření NPÚ v roce 2020

Příloha č. 2: Dataset návštěvnosti objektů ve správě NPÚ – *dostupné pouze on-line, viz <https://www.nku.cz/scripts/detail.php?id=11793>*

Kontrolou ověřovaný dopad pandemie COVID-19 na hospodaření NPÚ v roce 2020

V březnu roku 2020 na území České republiky propukla pandemie koronaviru COVID-19. Důsledkem pandemie bylo uzavření všech státních památek od 10. března 2020 dle mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví č. j. MZDR 10666/2020-1/MIN/KAN a dále usnesením vlády ze dne 12. března 2020 č. 199.

Ministerstvo kultury v souvislosti s průběhem koronavirové pandemie připravilo návrh některých opatření k minimalizaci dopadů pandemie koronaviru COVID-19 na sektor kultury. Hlavním cílem navržených opatření bylo dle MK zachování profesionální kulturní infrastruktury, která není zisková, a nemá tedy žádné finanční rezervy. Kulturní instituce potřebovaly pomoci především s provozními náklady.

V souvislosti s pandemií vláda dne 9. dubna 2020 svým usnesením č. 408 schválila některá opatření k minimalizaci dopadů pandemie koronaviru COVID-19 na sektor kultury.

Hlavní sezona pro státní památky tradičně začíná 1. dubna, v roce 2020 však vlivem koronaviru COVID-19 byl začátek posunut na 25. května 2020. Památky tak byly uzavřeny 75 dnů (od 10. 3. do 24. 5. 2020).

Průměrné tržby za vstupné v letech 2017–2019 činily 512 941 225,06 Kč, v roce 2020 se tržby ze vstupného propadly na 370 219 555,45 Kč, tj. o téměř 28 % méně. Průměrná návštěvnost památek ve správě NPÚ v letech 2017–2019 byla 5 433 662 osob, v roce 2020 navštívilo památky 3 616 533 osob, tj. o více než 33 % méně.

NPÚ žádal o navýšení příspěvku na provoz ve výši 138 mil. Kč, a to za účelem kompenzace výpadku výnosů dotčených restriktivními opatřeními proti šíření COVID-19 z prvního pololetí roku. Rozdíl skutečných výnosů k 30. červnu 2020 oproti rozpočtové základně NPÚ roku 2020 činil 138 961 302 Kč.

NPÚ pristoupil k redukci nákladů ve třetím a čtvrtém čtvrtletí roku 2020, a to v rozsahu 2,5 % z celkových ročních nákladů rozpočtové základy ve výši 42,9 mil. Kč. Redukce nákladů byla především v nákladech na opravy a udržování památek.

MK navýšilo příspěvek na provoz NPÚ celkem o 134 804 610 Kč. Dodatečně poskytnuté prostředky byly využity na vyrovnání zhoršeného hospodářského výsledku (72 138 990 Kč) a na úhradu nákladů plánovaných, ale nerealizovaných v 1. a 2. čtvrtletí (62 665 620 Kč) z důvodu výpadku výnosů v prvním pololetí v návaznosti na opatření proti šíření pandemie COVID-19.